№ 215 Դեկտեմբերի 8 (20) **1879** Դեկտեմբերի 8 (20) № 215

ՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

Տարեկան գինը 10 րուբլ, կէս տարվանը 6 րուբլ։ Առանձին համարները 5 կոպէկով։

Յայտարարութիւնները ընդունւում են խմբագրատանը։

Տփղիս. Редакція „Мшакъ"

Խմբագրատանը բաց է ամեն օր 10—2 ժամ (Բացի կիրակի և տօն օրերից)

Յայտարարութիւնների համար վճարւում են իւրաքանչիւր տողի 2 կոպէկ։

„ՄՇԱԿ"

ԳՐԱԿԱՆԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՐԱԳԻՐ

1880 թւին

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՒԻ ԱՄԵՆ ՕՐ, բացի տօն և տօների հետևեալ օրերից։

Լրագրի գինը և պայմանները նոյն են մնում։ Մենք տալիս ենք ՍԱՓՍԿԱՆ ՀԱՒԵԼՎԱԾ «ՄՇԱԿ» տարեկան գինը 10 րուբլ է, կէս տարվան 6 րուբլ։ Գրվել կարելի է ՄՇԱԿԻ ԽՄԲԱԳՐԱՏԱՆ մէջ։

ԱՌԱՆՁԻՆ ՀԱՄԱՐՆԵՐԸ ծախւում են 5 կոպէկով հատը։

Օտար քաղաքներից պէտք է գրել հետևեալ հասցէով ТИФЛИСЪ Редакція «Мшакъ».

Խմբագիր—հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

ԲԱԳՈՒ-ԹԻՖԼԻՍԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆ

Յայտնի է որ Ռուսաստանի երկաթուղիներից մեծ մասի կառուցման ժամանակ մեր ինժեներները այն սխալն են գործում, որ անց են կացնում երկաթուղագծերը անտես առնելով մեծ և վաճառաշահ քաղաքներ, արդիւնաբեր տեղեր, բայց ընդհակառակն գծագրում են երկաթուղիները անմշակ տեղերի միջով, որոնք երբէք չեն կարող մեծանալ, ընդարձակուել և մրցել արդէն յայտնի և եղած մեծ կենտրոնների և վաճառաշահ տեղերի հետ։

Այդ երևոյթը պատահել է Մոսկվա-Պետերբուրգեան երկաթուղու հետ, որ անտես արաւ Տվէր արդիւնաշահ քաղաքը և գծեց սրանից այդ կենտրոնը։ Նոյնը պատահել է Փոթի-Թիֆլիսեան երկաթուղու հետ, որտեղ անտես էին արել Քութայիս քաղաքը։ Դորա հետևանքը ինչ է լինում. այն որ մեծ կենտրոնը մնում է, բայց փոքրիկ անմշակ տեղը, որի միջով անցնում է երկաթուղին, երբէք մեծ կենտրոնի չափ չէ ընդարձակւում, երբէք մեծ քաղաքի տեղը չէ բռնում։

Մեծ քաղաքներ, արդիւնաշահ տեղեր, կազմւում են տարիներով և դարերով և զարգանում են պատմական և աշխարհագրական հանգամանքների շնորհիւ։ Նրանք պատմական կերպով չեն կազմւում ու զարգանում, որովհետև զրկւում է նոցանից անտես անել և պատմական կերպով աշխատել որ անտեղից գիւղ ունեցող անմշակ տեղերը հաւաքի այս, երկաթուղու շնորհիւ մեծանալով, ընդարձակւին և մրցել սկսեն հին կենտրոնների հետ, կամ մինչև անգամ ժամանակով նոցանից մեծանան ու նոցանց տեղը բռնեն....

Պատմական կերպով մեծ կենտրոններ ստեղծել կարելի էր միայն Ամերիկայի պէս երկրում, ուր երկաթուղիների առաջին գըծերի անցկացման ժամանակ ահագին տարածութեամբ անմշակ երկիրներ կային, ուր ոչ ժամանակակից պատմական կեանք, ոչ էլ պատմական կեանքի հետքեր կային....

Բայց նոյնը չէ կարելի անել մի անգամ իր պատմական և ժամանակակից պատմական կեանք ունեցող երկրում։ Ռուսաստանը կամ Անգղիան Ամերիկայի անմշակ երկիրներ չեն. Պատմական հանգամանքների շնորհիւ Ռուսիայի կենտրոն դարձան Պետ—

[illegible]

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

[illegible]

[illegible]

Ն. Ա.

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

—

[illegible]

Մաշկա Ն. Ն.

—

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

—

[illegible] ԹԻՖԼԻՍԻ [illegible]

—

[illegible]

—

[illegible]

—

[illegible]

[illegible] (Юбилейная книга) [illegible]

[illegible] 120 [illegible]

[illegible] 20 [illegible]

[illegible] 25, [illegible] 1500 [illegible]

[illegible] kochajmy się [illegible] Z dymem pożarów [illegible]

[illegible] (палата господъ) [illegible]

[illegible] Pisze ces polskie [illegible]

*) [illegible]